

Norges BygdekvinneLag er en frivillig organisasjon og en pådriver for levende bygder, norsk matproduksjon og matkultur. Vi kjemper for likestilling, folkehelse og et aktivt og inkluderende lokalmiljø. Vi har 11.000 medlemmer, 430 lokallag og 17 distriktslag.

Til
Næringskomiteen

Oslo, 11. oktober 2024

Norges BygdekvinneLags høring på Prop. 1 S (2024-2025) – LMDs budsjett

Norges BygdekvinneLag er fornøyd med at regjeringen i budsjettet understreker satsingen på økt selvforsyning og matvareberedskap, samt nye virkemidler for å redusere matsvinn. Norges BygdekvinneLag har likevel noen kommentarer til regjeringens politikk og virkemidler på området.

Praktisk matkunnskap har stor betydning for selvforsyning, matvareberedskap og matsvinn

- I Stortingsmeldingen nr. 11 (2023-2024) om økt selvforsyning er Stortinget tydelig på forbrukernes rolle i å sikre konkurransekraften for norske matvarer og målet om økt selvforsyning. I meldingen vises det til NIBIO som peker på at forbrukerne sitter med nøkkelen, og at forbrukerne må spise mer norsk mat.

Skal en lykkes med dette mener Norges BygdekvinneLag at det er avgjørende at befolkningen kan lage mat av norske råvarer og vet hva de skal etterspørre i butikken.

- Praktisk matkunnskap er også avgjørende for evnen til å greie oss selv dersom klima eller sikkerhetsmessige forhold gjør at vi plutselig ikke kan kjøpe fisk, kjøtt, grønnsaker eller hvetemel i matbutikken. I juni 2023 la Totalberedskapskommisjonen frem sin rapport «Nå er det alvor». Her ble det foreslått mange gode tiltak for å sikre matvareberedskapen i landet vårt som for eksempel et sterkere jordvern og etablering av beredskapslager for matkorn. Praktisk matkunnskap var dessverre ikke nevnt som en del av matvareberedskapen.

Norges BygdekvinneLag ber om at dette blir tatt inn i den varslede stortingsmeldingen om totalberedskapen for Norge.

Derimot var Totalberedskapskommisjonen svært bekymret for den økonomiske satsingen på beredskap i frivilligheten. I «Nå er det alvor» skriver de at om det ikke tas grep for å styrke og legge bedre til rette for frivillige organisasjoner, kan dette føre til at organisasjonene i fremtiden ikke lenger kan bidra i beredskaps- og krisehåndteringsarbeidet på samme måte som i dag.

Norges BygdekvinneLag ber om at støtten til frivillige organisasjoner i Norge økes i årene fremover og slik at disse kan være en reell ressurs i totalberedskapen for landet vårt.

- Regjeringen peker på i Prop.1 S (2024-2025) at de ønsker å styrke virkemidlene for å redusere matsvinnet i Norge. De vil legge frem for Stortinget våren 2025 et forslag til en lov om matkasting. Det er bra, men skal målet om en halvering av det nasjonale matsvinnet innen 2030 nås, handler dette også om befolkningens bevissthet og kunnskap om å lage mat fra bunnen av med lokale råvarer. Denne kunnskapen må derfor styrkes.

Norges BygdekvinneLag har over flere år arbeidet målrettet med formidling av tradisjonell matkunnskap gjennom kursvirksomhet og nasjonale råvareaksjoner. Alt på frivillig basis. Dette har

styrket organisasjonens rolle som praktisk matformidler. I 2018 fikk Norges Bygdekvinnelag UNESCO status for dette arbeidet. I 2023 ble denne fornyet med fire nye år.

Norges Bygdekvinnelag mottar organisasjonsstøtte over Landbruks- og matdepartementets budsjett kap. 1138 post 70. Arbeidet med å formidle praktisk matkunnskap gjøres på frivillig basis av bygdekvinner over hele landet. Norges Bygdekvinnelag er glad for at denne støtten er foreslått økt fra 415 000 til 500 000 for 2025. Å øke støtten ytterligere vil være en god investering i arbeidet for å nå målene om økt selvforsyning, forbygge matsvinn og bygge totalberedskapen for Norge. Norges Bygdekvinnelag ber derfor næringskomiteen om at organisasjonsstøtten til Norges Bygdekvinnelag økes til 1 000 000 kroner for 2025.

Importvernet må styrkes for flere råvarer

Et sterkt tollvern er viktig for å sikre norsk matproduksjon og øke selvforsyningsgraden. Regjeringen har nylig lagt om tollene fra kronetoll til prosenttoll for noen grønnsaker som issalat, sellerirot, rødbeter, kålrot og potet. Denne omleggingen er viktig, og det er bra at regjeringen har startet opp denne prosessen. Det er derfor skuffende at regjeringen i statsbudsjettet for 2025 ikke signaliserer at de ønsker å gjøre dette for flere norske råvarer som kjøtt, frukt og grønnsaker.

Et solid importvern er helt avgjørende for at vi i fremtiden skal kunne produsere mat til egen befolkning på egne ressurser. Da må importvernet brukes aktivt slik at det er gir lønnsomhet og forutsigbarhet for bonden å produsere den maten vi har geografiske forutsetninger for å produsere i Norge. Det vil gi oss som forbrukere stabil tilgang på et mangfold av norske matvarer i butikk, og trygghet rundt nasjonal matsikkerhet og matberedskap.

Beste hilsen

Anne Irene Myhr, leder (sign.)

Cesilie Aurbakken, generalsekretær